

БӨЛІМ: ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЕКТ

Жасанды интеллект: мүмкіндігі, тәуекелі және қазақ қоғамына әсері

ЖАРИЯЛАНДЫ
31.05.2026

ТІРЕК СӨЗДЕР

AI, білім, Жасанды интеллект, қазақ қоғамы, технология

СІЛТЕМЕ

<https://bilimger.kz/189043/>

Жасанды интеллект қазір тек технологиялық тренд емес, күнделікті жұмыстың, оқу мен қызмет көрсетудің жаңа қабатына айналып келеді. Бірақ оны не құтқарушы күш, не бәрін күйрететін қауіп ретінде қарау дұрыс емес. Шынайы сұрақ — оны қалай дұрыс қолданамыз және қандай шектеу қоямыз?

ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЕКТ НЕНІ ӨЗГЕРТЕДІ?

Ең алдымен, **жасанды интеллект** қайталанатын, көп дерекке сүйенетін жұмысты жылдамдатады. Мәтін талдау, құжат сұрыптау, клиент сұрақтарына жауап беру, аударма, дерек іздеу сияқты міндеттерде ол үлкен көмекші бола алады.

Қай салаларда пайдасы байқалады?

- **Білім беру:** жеке түсіндіру, жаттығу құрастыру, тіл үйренуге қолдау.
- **Медицина:** алдын ала талдау, дерек құрылымдау, дәрігердің уақытын үнемдеу.
- **Бизнес:** қызмет сапасын жақсарту, шығынды қысқарту, сатуды болжау.
- **Мемлекеттік сектор:** өтініштерді өңдеуді жеңілдету, ақпарат іздеуді тездету.

ТӘУЕКЕЛ ҚАЙДА ЖАТЫР?

AI-дың ең үлкен қаупі — оның «ақылды болып көрініп», қателесуі. Кейде ол сенімді сөйлейді, бірақ дерегі дұрыс емес болуы мүмкін. Сондықтан **жасанды интеллектке** толық сеніп тапсыру емес, оны тексерілетін құрал ретінде қолдану маңызды.

Есте сақтайтын үш мәселе

- **Дерек сапасы:** бұрыс ақпарат модельді де бұзады.
- **Әділеттілік:** егер дерек біржақты болса, шешім де біржақты болады.

- **Жауапкершілік:** соңғы шешімді адам қабылдауы керек.

ҚАЗАҚ ҚОҒАМЫНА ҚАНДАЙ МҮМКІНДІК БАР?

Қазақ тіліндегі сапалы дерек аз болған сайын, AI-дың нәтижесі де әлсіз болады. Сондықтан ең маңызды қадам — қазақша контентті, ашық білім қорларын және жергілікті деректерді көбейту. Бұл тек тіл мәселесі емес, технологиялық тәуелсіздік мәселесі де.

Егер біз AI-ды ерте меңгерсек, ол қазақ тілін қолдауға, шағын бизнесті күшейтуге, білім сапасын арттыруға қызмет ете алады. Ал елемесек, дайын өнімді сырттан ала береміз де, өз тіліміз бен қажеттілігіміз екінші қатарда қалады.

ҚОРЫТЫНДЫ

Жасанды интеллект — мақсат емес, құрал. Оның құны оны кім, қандай дерекпен және қандай ережемен қолданатынына байланысты. Сол себепті бүгінгі ең дұрыс ұстаным: қорықпау, бірақ соқыр сенбеу; сынау, бірақ бақылаусыз жібермеу.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.